

**Název
odvědčené
praxe: Vyloučení
hospodářských
subjektů a
zařazení na
černou listinu**

Země:

Malta

**Kategorie osvědčené
praxe:**

- Systémy a nástroje
- Mechanismy sankcí

Kontakt:

- Oddělení pro správu smluv,
Ministerstvo financí
- [https://contracts.gov.mt/en
/ Pages / Home-
DepartmentOfContracts.aspx](https://contracts.gov.mt/en/Pages/Home-DepartmentOfContracts.aspx)
- info.contracts@gov.mt

Úspěšně zvládnuté riziko(a) podvodu

- Zamezení manipulaci s postupy při veřejných zakázkách
- Tajná úmluva

Kontext a cíl(e)

V roce 2016 přijala maltská vláda několik nařízení o veřejných zakázkách (PPR), která se zabývají fází vylučování, výběru a zúžení výběru při veřejných zakázkách ze strany zadavatelů. Tímto způsobem byly do maltského práva transponovány požadavky směrnice 2014/24/EU o realizaci veřejných zakázek. Podle části VI nařízení PPR nelze žádnému hospodářskému subjektu nebo subdodavateli přidělit veřejnou zakázku, pokud se na něj vztahuje některý z důvodů pro vyloučení nebo pokud byl zařazen na černou listinu.

Na základě PPR byl vytvořen Výbor pro kontrolu veřejných zakázek a Soud pro obchodní sankce, jejichž cílem je dohlížet na vyloučení hospodářských subjektů a zařazení na černou listinu.

Vyloučení a zařazení na černou listinu pomáhá omezit riskantní práce a také umožňuje vyloučení subjektů nebo jednotlivců odsouzených za korupci, podvody, praní peněz, daňové úniky, nehrazení odvodů za zaměstnance, organizovaný zločin, zaměstnávání nezletilých osob, neprofesionální chování a narušování hospodářské soutěže.

Popis použité praxe

PPR stanovilo důvody pro vyloučení hospodářských subjektů z výběrového řízení v případě veřejných zakázek a jejich zařazení na černou listinu. Žádnému hospodářskému subjektu nebo subdodavateli nesmí být přidělena veřejná zakázka, pokud se na něj vztahuje jakýkoli důvod pro vyloučení nebo byl zařazen na černou listinu. Pokud pro subdodavatele platí důvody vyloučení nebo se nachází na černé listině, vedoucí oddělení pro správu smluv nebo orgán odpovědný za výběrové řízení písemně požádá hospodářský subjekt, aby ve stanovené lhůtě daného subdodavatele nahradil. V opačném případě bude hospodářský subjekt automaticky vyloučen z možnosti získat přidělení zakázky.

Vyloučení hospodářských subjektů a jejich zařazení na černou listinu jsou dva samostatné postupy.

Implementace postupů se řídila ustanoveními směrnice 2014/24/EU a vycházela z jednání se zúčastněnými stranami včetně ministerstev, výboru pro kontrolu veřejných zakázek (PCRB) a generálního prokurátora.

Vyloučení hospodářských subjektů

Orgán odpovědný za výběrové řízení musí vyloučit hospodářský subjekt ze soutěže o veřejnou zakázku, pokud byl hospodářský subjekt nebo jeho člen ze správní, řídicí nebo kontrolní funkce pravomocně odsouzen za:

- účast na zločinném spolčení
- korupci
- podvod
- teroristické trestné činy/financování terorismu
- praní peněz
- dětskou práci a další formy obchodování s lidmi
- nedodržení povinností týkajících úhrady daní nebo odvodů

Pokud jde o poslední bod, vyloučení zaniká v případě, že hospodářský subjekt uhradí nebo uzavře závaznou dohodu o úhradě všech neuhrazených a budoucích odvodů/daní.

Doba vyloučení je pět let počínaje dnem nabytí právní moci rozhodnutí.

Zakázka nebude rovněž přidělena hospodářskému subjektu, který v průběhu výběrového řízení:

- nachází se v úpadku nebo je v úpadkovém či likvidačním řízení,
- je ve střetu zájmů,
- podílel se na přípravě výběrového řízení.

Orgány odpovědné za výběrové řízení vyloučí hospodářské subjekty kdykoli v průběhu řízení, pokud zjistí, že se hospodářský subjekt dopustil před zahájením výběrového řízení nebo v jeho průběhu jedné z činností, které jsou důvodem pro vyloučení. Hospodářské subjekty budou rovněž vyloučeny, pokud opomenou nahlásit svou účast na kterékoli z výše uvedených činností.

Hospodářským subjektům může být zrušeno vyloučení, pokud poskytnou důkazy o tom, že přijaly dostatečná opatření prokazující jejich spolehlivost, a to navzdory existenci důvodů pro vyloučení. Pokud orgán odpovědný za výběrové řízení považuje tyto důkazy za dostatečné, nebudou vyloučeny. To neplatí, pokud bylo vyloučení stanoveno pravomocným rozsudkem. Každý hospodářský subjekt, který se cítí poškozený rozhodnutím, může podat námitku Výboru pro kontrolu veřejných zakázek.

Zařazení hospodářských subjektů na černou listinu

Existují dva typy zařazení subjektů na černou listinu:

- 1) Zařazení na černou listinu vedoucím oddělení pro správu smluv

Vedoucí oddělení pro správu smluv je oprávněn zařadit hospodářský subjekt na černou listinu, pokud hospodářský subjekt:

- byl soudně uznán vinným z trestního činu v oblasti pracovního práva,

- byl soudně uznán vinným za trestný čin týkající se profesionálního chování, který zpochybňuje jeho bezúhonnost,
- uzavřel dohody s jinými hospodářskými subjekty, jejichž cílem je narušení hospodářské soutěže,
- prokázal významné nebo přetrvávající nedostatky při plnění hmotněprávních požadavků veřejné zakázky nebo veřejné koncesní smlouvy, které vedly k předčasnému ukončení této smlouvy, škodě nebo jiným srovnatelným sankcím,
- poskytl zavádějící informace, které mohou mít podstatný vliv na rozhodnutí týkající se vyloučení, výběru nebo přidělení zakázky,
- neoprávněně ovlivňoval rozhodovací proces zadavatele veřejné zakázky za účelem získání důvěrných informací, které by mu mohly v zadávacím řízení přinést nepatřičnou výhodu,
- nedodržuje platné povinnosti v oblasti environmentálního, sociálního a pracovního práva.

Hospodářský subjekt bude informován o zařazení na černou listinu doporučeným dopisem s podrobným uvedením příslušných důvodů.

Pokud se cítí být takovým rozhodnutím poškozen, může podat námitku u Soudu pro obchodní sankce. Musí však prokázat, že přijal dostatečná opatření k prokázání své spolehlivosti navzdory existenci důvodů pro vyloučení. Pokud jsou tyto důkazy považovány za dostatečné, musí být z černé listiny vyřazen. To neplatí, pokud bylo vyloučení stanoveno pravomocným rozsudkem. Zařazení na černou listinu je účinné na dobu dvou let ode dne rozhodnutí. V případě právoplatného zařazení na černou listinu již hospodářské subjekty nemohou argumentovat za účelem odstranění z černé listiny.

2) Zařazení na černou listinu vedoucím oddělení zaměstnanosti a obchodních vztahů

Ředitel oddělení zaměstnanosti a obchodních vztahů může požádat Soud pro obchodní sankce o zařazení hospodářského subjektu na černou listinu, pokud hospodářský subjekt:

- neposkytl svým zaměstnancům písemnou pracovní smlouvu,
- neposkytl svým zaměstnancům podrobnou výplatní pásku,
- nezvládl uhradit zálohy na mzdy nebo mzdy přímým převodem na bankovní účet zaměstnance,
- neposkytl příslušné bankovní výpisy o zálohách mezd a mezd a kopie podrobných výplatních pásek, které mají být zpřístupněny, kdykoli je to požadováno oddělením pro zaměstnanost a obchodní vztahy,
- zadal veřejnou zakázku jiné osobě, která zaměstnává stejné zaměstnance hlavního dodavatele k plnění stejných nebo podobných povinností při plnění uvedené veřejné zakázky,

Hospodářský subjekt bude o žádosti informován doporučeným dopisem a má dvacet dní na podání odpovědi.

Po vyhodnocení všech důkazů a po zvážení všech podání předložených stranami rozhodne Soud pro obchodní sankce o tom, zda vyhoví nebo zamítne žádost vedoucího oddělení pro zaměstnanost a obchodní vztahy o zařazení hospodářského subjektu na černou listinu. Doba zařazení na černou listinu se pohybuje mezi šesti měsíci a jedním rokem. Pokud hospodářský subjekt pochybení zopakuje, bude doba zařazení na černou listinu trvat od jednoho do tří let.

Všechny stávající smlouvy podepsané ústředním vládním orgánem, veřejnými zadavateli a veřejnoprávními subjekty s osobami, které se dostaly na černou listinu, budou okamžitě zrušeny bez jakékoli náhrady.

Informace o vyloučení a zařazení na černou listinu

Konečné rozhodnutí o důvodech vyloučení se zveřejňuje.

O přestupcích, které by byly důvodem pro zařazení na černou listinu, může být informováno oddělení pro správu smluv nebo oddělení pro zaměstnanost a obchodní vztahy. Ty posoudí důkazy, a poté mohou nebo nemusí zahájit vyšetřování Útvarem pro dodržování předpisů a monitoring.

Pokud bylo rozhodnuto o vyloučení hospodářského subjektu nebo o jeho zařazení na černou listinu, jsou o tom zadavatelé veřejných zakázek informováni v oběžníku smluv, který je rovněž k dispozici na webových stránkách oddělení pro správu smluv. Vyloučení nebo zařazení na černou listinu vyprší po době uvedené v oběžníku.

Kromě těchto veřejně dostupných a sdílených informací se mohou zadavatelé veřejných zakázek obrátit na oddělení pro správu smluv, aby posoudili, zda byl hospodářský subjekt vyloučen z účasti na výběrovém řízení nebo zařazen na černou listinu.

Každá osoba, která uzavře smlouvu s vyloučeným hospodářským subjektem nebo subjektem z černé listiny, se dopouští přestupku a bude odsouzena k pokutě do výše dvou tisíc EUR (2 000 EUR).

Veřejné zakázky přiděleny pod stávající státní prahovou hranicí 139 000 EUR jsou zveřejňovány každých šest měsíců ve vládním věstníku a následně posuzovány oddělením pro správu smluv. Zakázky nad touto prahovou hodnotou se přidělejí s pomocí a pod dohledem oddělení pro správu smluv, které rovněž zajišťuje dodržení PPR.

Hospodářský subjekt může přijat samonápravné opatření po celou dobu vylučovacího procesu a doby vyloučení. U hospodářských subjektů, které byly zařazen na černou listinu v rámci DIER, není k dispozici možnost samonápravy.

Jedinečné prvky

- Vyloučení hospodářských subjektů a jejich zařazení na černou listinu, a to nejen v případě hospodářských trestných činů, ale také v případě trestných činů z oblasti pracovního práva
- Centralizované řízení přidělení většiny veřejných zakázek prostřednictvím oddělení pro správu smluv
- Vyhrazený soud (Soud pro obchodní sankce) pro odvolání v případě zařazení na černou listinu
- Výbor pro kontrolu veřejných zakázek, nezávislý orgán plně vyhrazený nápravným opatřením v oblasti veřejných zakázek, mimo jiné s možností odvolání zakázky z důvodů vyloučení

Výsledky a výstupy

- Jedna firma zařazena na černou listinu, dvě vyloučené osoby
- Vyšší transparentnost, sociální výhody v důsledku snížené korupce a vyšší kvalita veřejných zakázek
- Odstranění hospodářské kriminality prostřednictvím konkrétního sankčního mechanismu a poškození dobré pověsti pojmenováním a veřejnou ostudou
- Vliv na lepší pracovní podmínky a základ pro další iniciativy týkající se minimálních požadavků na veřejné zakázky rozšiřující úlohu zadávání veřejných zakázek v sociální oblasti prováděnou oddělením pro správu smluv

Klíčové faktory úspěchu

- Spolupráce s různými zúčastněnými stranami
- Jasná komunikace s orgány o mechanismu vyloučení a zařazení na černou listinu
- Role oddělení pro správu smluv jako centralizovaného orgánu

Zjištěné problémy/výzvy a poučení

- Počáteční odpor hospodářských subjektů
- Integrace mechanismu vyloučení a zařazení na černou listinu do stávajících právních a institucionálních struktur

Potenciál přenositelnosti

- Malta je poměrně malá země s malým počtem zúčastněných stran
- Veřejné zakázky jsou proto do velké míry centralizované a standardizované
- Zúčastněné strany jsou součástí malé sítě a dobře se znají
- Jiné země mohou čelit vyššímu počtu vyloučení a zařazení na černou listinu a potřebovat jiné nastavení